

Novità

**DONDERDAG 9 JUNI
LEZING DOOR
RAPHAEL
HUNSUCKER OVER
HET OUDEROME**

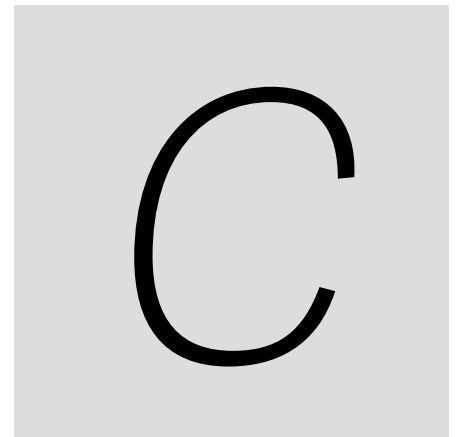
Dante Alighieri
Nijmegen

Deze maand

We sluiten het seizoen af met de jaarlijkse lezing die we organiseren met het Klassiek Verbond, afdeling Nijmegen. De lezing over de betekenis van de Romeinse overblijfselen wordt gegeven door Raphael Hunsucker. Let op: de lezing is in het Titus Brandsma Memorial in Bottendaal!

Inhoud

- 4 **Agenda** Lezing over het Oude Rome
- 6 **Agenda** Caffè in lingua
- 8 **Oproep** Nieuwe Novità-medewerkers
- 10 **Taal** Il salto della quaglia
- 13 **Taal** Il Cavaliere
- 15 **Suggerimenti** Libri

Colofon

Novità is een uitgave van Dante Alighieri Nijmegen.

www.dantenijmegen.nl
novita@dantenijmegen.nl

Dante Alighieri Nijmegen is aangesloten bij Dante Alighieri Nederland.

www.dantenederland.nl

AH, C'È AL TG UN SERVIZIO DAL CREMLINO!

BANDA DI CRIMINALI ASSASSINI...
VALÀ, CHE BRUTTI CEFFI!
GUARDATE QUEL TIPO LÌ,
CON BARBETTA E FELPA VERDE...

CHE FACCIA DA SCEMO!

SAPETE CHI MI RICORDA?...

ANZI,
ASSOMIGLIA
UN SACCO A...

MA CAZZO!
È QUEL
CRETINO DI
SALVINI

SALVINI
ANDRÀ A
MOSCA

Donderdag 9 juni

4

Lessen uit het oude Rome voor een dame uit Bussum

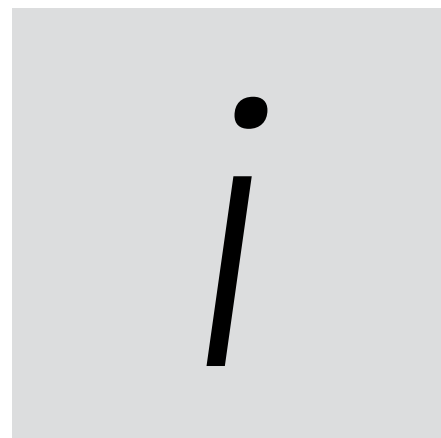
Lezing door Raphael Hunsucker over
de betekenis van de overblijfselen van
de Oudheid voor de toerist van nu

Raphael Hunsucker studeerde Klassieke Talen aan de Universiteit van Amsterdam en Oude Geschiedenis aan de Radboud Universiteit Nijmegen

Tegenwoordig staan de indrukwekkende overblijfselen van de Oudheid in Rome, zoals het Pantheon en het Colosseum, vooral symbool voor de onvergankelijkheid van het verleden. Hoeveel is er wel niet bewaard gebleven van twintig eeuwen geleden! Wie vaker in Rome komt of de zaak nauwkeuriger onder de loep neemt, begint echter te zien hoeveel er juist ook verloren is gegaan. Wat rest er nog van de antieke keizerpaleizen op de Palatijn of van de machtige tempel van Jupiter Optimus Maximus op het Capitool, anders dan wat anonieme fundamenten en bakstenen skeletten?

Dat roept de vraag op wat de antieke resten vandaag de dag nog betekenen. Zeker op een minder goed bewaarde plek, zoals het Forum Romanum, is de zeggingskracht van de ruïneuze overblijfselen niet altijd vanzelfsprekend. Veel bezoekers hebben het gevoel dat ze tegen de spreekwoordelijke 'hoop stenen' aankijken. Deze ervaring werd als geen ander vereeuwigd door Godfried Bomans, die in zijn Wandelingen door Rome een 'dame uit Bussum' opvoerde als onbevooroordeelde beschouwer van alle vergane glorie uit de oudheid. Diezelfde dame nemen we ook in deze lezing als uitgangspunt. Wat heeft de oudheid een gemiddelde toerist in 2022 nog te zeggen? Waarom moeten we juist wel het Forum bezoeken, en is dat voor iedereen, van een kind op de basisschool tot een topadvocaat, een waardevolle ervaring? Wat kunnen we nu nog leren van de antieke Romeinen, en vooral ook van de geschiedenis die op de oudheid volgde.

Wanneer

Donderdag 9 juni,
om 19.45 u

Waar

Titus Brandsma Memorial
Stijn Buysstraat 11
6512 CJ Nijmegen

Toegang

Dantesoci, leden van Dante Kleve en Alliance Française Nijmegen hebben vrij toegang

Let op: nieuwe locatie!

Il caffè in lingua... italiana

Informeel samenzijn en Italiaans oefenen voor studenten en liefhebbers, soci en niet-soci van Dante Nijmegen

Caffè

Se studi o parli la lingua italiana, ti aspettiamo per fare quattro chiacchiere!

Ongedwongen

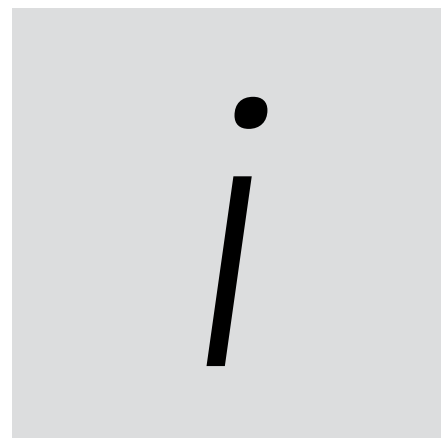
Gedurende een uur zullen we in een gezellige, ongedwongen sfeer met elkaar in het Italiaans kletsen of spreken we over een bepaald thema. Een van de Dante-docenten zal altijd aanwezig zijn.

Geen huiswerk

Je moet minimaal een jaar Italiaans hebben gestudeerd. Het is geen les, dus geen boek en geen huiswerk.

Kosten

Elke bijeenkomst kost tussen €5 en €7,50, afhankelijk van het aantal deelnemers. Je betaalt aan de docent(e) als je binnenkomt.

Wanneer

Vrijdag 3 juni, van 10.00 tot 11.00 uur. Kijk op de website voor de meest recente datum

Waar

De bijeenkomsten zijn in Bar Doppio Espresso Plein 44 nr. 90 Nijmegen

MC DONALD'S LASCIA
DEFINITIVAMENTE LA RUSSIA

GIÀ PRONTA LA MASCOTTE ALTERNATIVA

AH! VA' PURE!
NON ABBIAMO
BISOGNO DI TE!

EHI, BAMBINI!
LA SAPETE QUELLA
DELLA DENAZIFICAZIONE
DELL'UCRAINA??

NATAN4ELO

Gezocht: nieuwe Novità-medewerkers

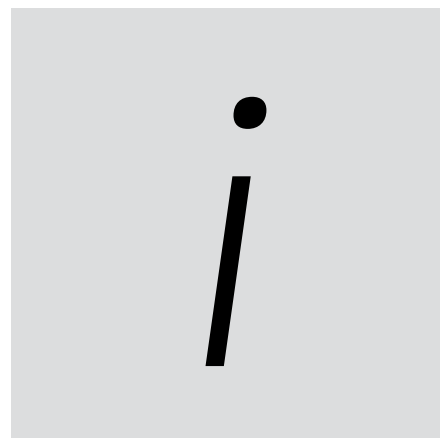
De Novità is het clubblad van Dante Nijmegen. Het verschijnt 10 x per jaar en wordt verspreid onder de soci ('leden') van Dante Nijmegen en onder de andere comitati in Nederland.

Het blad is het visitekaartje van Dante Nijmegen. Het bevat aankondigingen van aankomende activiteiten, tips over boeken, films, series en verhalen over taal, geschiedenis, cultuur en de Italiaanse keuken.

Het blad wordt gemaakt door enkele enthousiaste medewerkers. Dat willen we graag uitbreiden om een kwalitatief nóg beter blad kunnen maken. We zoeken zowel 'vaste' medewerkers als medewerkers die incidenteel een bijdrage leveren. Het gaat dan bijvoorbeeld om de volgende bijdragen:

- Een maandelijks overzicht van nieuwe Italiaanse boeken
- Een maandelijks overzicht van nieuwe Italiaanse films en/of series
- Een maandelijks overzicht van culturele activiteiten zoals muziekvoorstellingen of exposities
- Een persoonlijk verslag of recensie van een boek of een culturele activiteit zoals een muziekvoorstelling, tentoonstelling, enz.
- Wetenswaardigheden over de Italiaanse keuken
- Een leuk of interessant persoonlijk verhaal, bijvoorbeeld een vakantieverhaal of een foto met een verhaal

Vanzelfsprekend zijn andere goede ideeën ook van harte welkom.

Aanmelden? Vragen?

Wilt u zich aanmelden als medewerker? Heeft u eerst nog vragen of wilt u overleggen? Neem dan contact op met Patrick Ketelaars via het mailadres novita@dantenijmegen.nl

SPAZIO

ARCHITECTEN & ADVISEURS

ITALIAANSE BEGELEIDING EN DESIGN
 NEDERLANDS MANAGEMENT

Voor Nederlanders die in Italië een huis willen kopen, laten bouwen of verbouwen.

Italiaans en Nederlands tweetalige ontwerpers & adviseurs, gevestigd in Nederland en Italië. Uitstekende kennis en advies over bestemmingsplannen en Italiaanse regelgeving. Ontwerp voor nieuwbouw en verbouwing, restauratie, interieur, technische keuringen, tekenwerk, bouwvergunningen, begrotingen, aanbestedingen, bouwbegeleiding.

Een transparante, plezierige en snelle dienstverlening.

Graag bespreken wij in een vrijblijvend gesprek de mogelijkheden voor het realiseren van uw plannen

www.spazioarchitecten.nl
info@spazioarchitecten.nl

N.L. Panetta & J. Koudijs
 Zijpendaalseweg 53 6814CD Arnhem
 +39 339 6503172 +31611190695 +31630174638

Taal- & Cultuurslessen voor alle leeftijden

Leer
Italiaans
 in Italië

30
 JAAR
 Italië
 specialist

45 bestemmingen
 in heel Italië

het hele jaar door
 vanaf 1 week tot
 een tussenjaar

specials gastronomie,
 wijn, kunst & cultuur

mode- &
 designopleidingen
 in Milaan & Rome

0345 520 152

info@italstudio.nl

www.italstudio.nl

**VRAAG ONZE
 BROCHURE AAN!**

Il salto della quaglia

Een lesje biologie. Niet alleen een kat in het nauw maakt rare sprongen. Een kwartel die door een jachthond wordt achtervolgd keert om op zijn vlucht, springt vliegensvlug achteruit en verlegt zijn koers. Het doel is de jachthond te misleiden en het spoor bijster te doen raken.

Tekst: Peter van Alem

De kwartelsprong wordt in Italië ook genoemd om een ommekeer aan te duiden in de mensenwereld:

De uitdrukking 'Il salto della quaglia' uit het dierenrijk wordt dan cryptisch of beeldend gebruikt voor oermenselijk handelen: de praktijk van de onderbroken geslachtsgemeenschap. Een ornitholoog zal de spreuk bedacht hebben; het vergt in ieder geval enige kennis van het dierenrijk.

Bij ons in Nederland gaan we in dat geval 'voor het zingen de kerk uit', een even plastische verbeelding als de Italiaanse spreuk. En veel origineler dan de zegswijze in Frankrijk en Zweden, waar men 'uit een rijdende trein stapt'. Koele kikkers, die lui.

Met deze verklaring zou je de Italiaanse spreuk schalks kunnen noemen. In de politiek is er echter nog een andere betekenis, die eerder ongunstig van aard is: men spreekt van een kwartelsprong bij het onaangekondigd wijzigen van verwacht of afgesproken stemgedrag met het doel om de tegenstrevers te verrassen. Ook wanneer een politicus schielijk van partij wisselt krijgt hij/zij dit aangewreven, soms met het stekelige oormerk 'voltagabbana'.

Is zo'n politicus doof als een kwartel voor die toevoeging? Dat zou kunnen, als we de juiste betekenis daarvan hanteren. Een kwartel is NIET doof en hoort goed; jagers plegen hem te lokken met een lokfluitje. Een kwartel is wél doof in de Duitse betekenis van het woord: dom, zijn vluchtgedrag is niet erg handig.

Tot zover onze zomerse tour door het Europese dierenrijk. Mocht U nog gaan zwaluwstaarten, denk op tijd aan de kwartel.

Parole, parole...

De conversatiegroep van Cinzia Mancini heeft een nieuwe rubriek bedacht voor Novità: Parole, parole...

De rubriek omvat woorden en zegswijzen die (ons) opvallen in de Italiaanse taal.

Iedereen die op het gebied van taalfenomenen iets interessants heeft te melden kan dat in maximaal 400 woorden sturen naar jokederidder53@gmail.com.

Ook reacties op artikelen zijn welkom.

Te huur: appartement in Convento San Francesco (Umbrië)

In het zuiden van Umbrië, op de rand van het Tiber-dal, ligt tussen wijn- en olijfgaarden Lugnano in Teverina: een prachtig middeleeuws stadje met smalle straatjes waar duizend jaar geschiedenis levend aanwezig is.

Aan de rand van Lugnano ligt het Convento San Francesco, een voormalig franciscaner klooster dat uit de 13e eeuw dateert. Hier heeft St. Franciscus volgens de overlevering een wonder verricht. In het gebouw is nu een aantal appartementen gevestigd.

Het appartement La Scaletta bestaat uit vier voormalige kloostercellen die prachtig uit zien op het dorp en op de binnenplaats. Er is een woonkamer, een keuken en badkamer, een eetkamer en een slaapkamer op de verdieping. Ruim genoeg voor twee personen. Er is een slaapbank voor extra gasten.

Voor gemeenschappelijk gebruik van de gasten is er, binnen de muren van het kloosterterrein, een 25 meter lang zwembad, een heerlijke tuin, tennisbaan en gelegenheid voor tafeltennis en bocce (jeu de boules).

Ook kunt u wegdromen onder de olijfbomen in de olijfgaard en uw benen strekken in het omringende bos. Wifi en parkeren zijn gratis.

In overleg kan er in dit complex ook een reservering worden gemaakt voor een gezelschap tot 12 personen. Informeer naar de mogelijkheden.

Het centrum van Lugnano in Teverina, met winkels, een restaurant en de bushalte, ligt op 500 meter van het appartement. Het treinstation voor Rome en Florence ligt op 10 km. De luchthaven van Rome is slechts 90 km verderop. Lugnano ligt halverwege Orvieto en Terni. Beide steden zijn ongeveer 40 km van Lugnano verwijderd.

Bekijk meer foto's en een film van het klooster op www.boflight.nl/verhuur.html. Op de website vindt u ook informatie over verhuur.

Neem contact op voor meer informatie:

E-mail: boflight@tiscali.nl
Tel. + 31 24 388 80 43

Il Cavaliere

Gevonden in de rubriek 'Posta e risposta' van *La Repubblica* van 28 mei jongstleden. Lezeres Mirella Doni vraagt waarom men Berlusconi Cavaliere blijft noemen. Commentator Francesco Merlo grijpt de gelegenheid aan om zijn bijdrage aan deze rubriek te leveren...

Tekst: Peter van Alem

Caro Merlo, perché continuano a chiamare Berlusconi cavaliere? Non gli era stata tolta l'onorificenza? – Mirella Doni

Nessuno lo chiama così per onorarlo. Il cavaliere è il solo nome neutrale di Berlusconi, il quale è un'antologia di soprannomi che in politica proteggono la leadership, la riconoscono irridendola. Ho provato a raccogliarli:

Bandanano, Nano malefico, Nanefrottolo, Psiconano, Nano pelato, Nano di gomma, Mafionano, Caimano, Cainano, Truffolo, Mentolo, Silviolo, Al Tappone, Tulinano (i tulipani vengono dai Paesi Bassi), Bellochioma, Bellicapelli, Berlosco, Berlusca, Berluscaz, Miliardario Ridens, Presidente Ridens, Berluscoso, Berluscraxi, Berluskanne, Berlussonini, Burlesquoni, Bungaman, Cavalier Banana, Cavaliere del Cials, Cavaliere delle Cosche e delle Cosce, er Bandana, Figlio di Putin, Cavaliere Mascarato, Cavoliere, Papino, il Rifatto di Dorian Gray, Jena Ridens, l'Egoarca, l'Uomo di Arcore, Papino il Breve, Pirlusconi, Psicopapi, Reo Silvio, Sua Brevità, Sua Emittenza, Sua Impunità, Testa d'asfalto, Viagrasoni, Berluscao, Berlusckaiser, Berluskommen, l'Unto del Signore, er Catrame, Frottolino Amorofo, Cav, l'Amornostro.

Ma, torno alla domanda: Berlusconi non fa più parte della Federazione Cavalieri del Lavoro, dalla quale si dimise un momento prima di essere espulso. Ma il titolo può essergli rivotato solo dal Presidente della Repubblica, e su richiesta del Ministro dello Sviluppo economico. Dunque Berlusconi è cavaliere: "Leggo tante bugie sul fatto che io sia un ex cavaliere. Non è vero, non sono affatto un ex" – Francesco Merlo

LIBRI

Marco Balzano
Als ik terugkom

€ 22,99 paperback

Vertaling Edwin
Krijgsman.
Oorspronkelijke titel
Quando tornerò

Verschijnt op 14 juni

Als ik terugkom

Omdat haar man werkloos is en ze een goede opleiding voor haar kinderen wil, besluit de Roemeense Daniela als badante (inwonende ouderenverzorgster) in Italië te gaan werken. In *Als ik terugkom* laat Marco Balzano zien wat er gebeurt met Daniela's gezin wanneer zij naar Milaan vertrekt. Manuel lijdt erg onder zijn moeders afwezigheid en voert op school niets meer uit. Op een dag krijgt hij een brommerongeluk en raakt in coma. Dat ontwricht het uiteengeslagen gezin nog verder. *Als ik terugkom* is een indringende, maatschappelijk geëngageerde roman over een wereld die dichtbij is maar ver van ons af staat.

Marco Balzano (1978) won tal van literaire prijzen voor zijn vorige drie romans, maar brak internationaal door met de veelbekroonde bestseller *Ik blijf hier*.

Simonetta Agnello
Hornby

Bittere koffie

€ 25,99 paperback
€ 12,99 ebook

Vertaling
Hilda Schraa.
Oorspronkelijke titel
Caffè amaro

Verschijnt op 5 juli

Bittere koffie

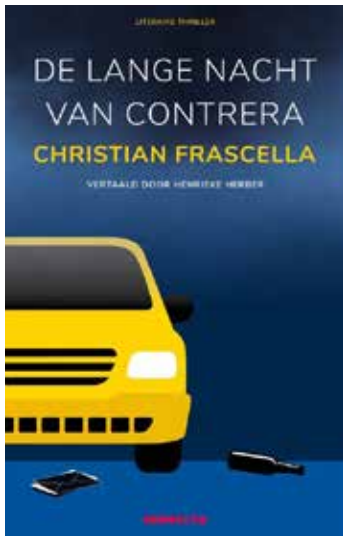
Een groots fresco van Sicilië tijdens het begin van de twintigste eeuw.

Aan het begin van de twintigste eeuw groeit Maria op op Sicilië. Haar ouders zijn liberaal en voeden Maria op tot een onafhankelijke persoonlijkheid. Maar als de rijke, veel oudere Pietro Sala om Maria's hand vraagt, zegt ze ja – uit een mengeling van nieuwsgierigheid en rede.

Maar als Pietro in zijn gokverslaving vervalt, realiseert Maria dat haar hart bij Giosuè ligt, die ze al jaren kent. Het is het begin van twintig jaar geheime liefde, die steeds gevaarlijker wordt. In een turbulente politieke tijd en een wereld vol armoede, maffia en corrupte elite, probeert Maria zichzelf moedig van de slaafse ondergeschiktheid, waarin de Siciliaanse vrouwen werden gedwongen te leven, te bevrijden.

Simonetta Agnello Hornby (1945) werd geboren in Palermo en woont sinds 1972 in Londen, waar zij haar eigen advocatenkantoor opende, gespecialiseerd in kinderrecht. Sinds 2002 schrijft zij romans waarvan er meer dan een miljoen verkocht werden in Italië. Voor haar verdienste als auteur werd haar in 2016 de eer van de Orde van de Ster van Italië verleend.

Christian Frascella
De lange nacht van Contrera

€ 17,50 paperback

Vertaling
 Henrieke Herber.
 Oorspronkelijke titel
L'assassino ci vede benissimo. La lunga notte di Contrera

De lange nacht van Contrera

Op een mistige avond in november worden er in een eettent in de multiculturele wijk Barriera in Turijn twee mannen doodgeschoten. Heel toevallig bevindt privédetective Contrera zich op de plaats delict. Zijn vriend Eddie blijkt hoofdverdachte en er rest Contrera niets anders dan zo snel mogelijk de dader te vinden, voordat de zaken een desastreuze wending nemen. Ook omdat barman Sergione een burgerwacht heeft opgetrommeld om de orde in de wijk te herstellen.

Deze afzonderlijk te lezen derde roman in de Contrera-reeks is opnieuw een explosieve mengeling van humor en fraai verwoorde tragiek.

Christian Frascella (1973) is een Italiaans auteur. Hij debuteerde in 2009 met de jongerenroman *Ik ben de sterkste* (Ned. vertaling, 2010) en het was meteen een succes. Niet alleen in Italië won hij prijzen met dit boek, ook in Nederland werd het bekroond en wel met de Dioraphte Jongerenliteratuur Prijs 2011. Het verhaal wordt inmiddels verfilmd. Ook Frascella's twee volgende boeken werden naar het Nederlands vertaald: *Zeven kleine criminelen* verscheen in 2011, in 2013 volgde *De woedeuitbarsting van Beth*.

ESCALATION

PRESIDENTE PUTIN, L'UE SI APPRESTA
A VARARE NUOVE SANZIONI

HMM

E GLI USA FORNIRANNO
ALL'UCRAINA MISSILI
A LUNGA GITTATA CHE
POTREBBERO COLPIRE
IL TERRITORIO RUSSO

HMMMM

...
E SALVINI
VUOLE
VENIRE A
MOSCA

OK, DATEMI I
CODICI NUCLEARI

NATANGELO

